

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1 Janvier 1926 — No 195

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
بورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدایسی ه لیرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

بومرو ۱۹۲۶-۱ کانون ثانی ۱۹۲۶

قیمتی اقتباسلر :

تورك ملتى و حادثه كر بلا

اوزلو محرر لر مزدن على حيدر امير بك (وقت) ده بو عنوانه بومقاله نشر ايتدى . بومقاله ۱۶۸ نومرولو (اجتهاد) ده توحيد تدريسات مناسبتيله يازديغمز سطرلرى تأييد ايدر ماهيته در . بوكوزل مقاله نك فقرات آتیه سنى اقتباس ایدیورز :

اون اوچ عصر اسلام عالمی اوکنده يالین قلنج یوروینه ملت، کوچوله کوچوله اركك نفوسنك اسكى اردولرندن برى درجه سنه اينديكى كوردی . اُك زنده عنصرلری مجاهده ميداننده برافامش تك بر عائله قالمادی ؛ وطن خرابه سنده يوز بيكرجه آنا ، شهيد اوغلونك صوك مکتوبی اوزرينه كوزبنك ياشيله برابر قلبنك قانی دوكر كن بوماتمزه ده لك يانی باشنده يوز بيكرجه آنا داها واركه اولادينك عاقبتنه دائر قطعی بر خبر آلامش ، تا كرينك كرم وعنايتندن آميدینی كسمه مش ، آغلامقندن قورويان كوزلرینی غیب افقلىينه ديكر ك كیده نلرك كرى كله سنى بكمه كده در . لاكن ، نه آغلاناجق بر تماشادر ، تكيه لرده ينه قازانلر قاينادی ؛ دورانلر قورولدی ؛ مرثيه لر ارقوندى و :

دوشدی حسين آتندن صخرای كربلايه

جبريل آمان خبر وير سلطان انديسايه

فغان دلسوزی ايله آغلایانلر ، حايقيرانلر و باييلوب دوشه نلر اولدی . كيدوب ده كله ينلرك اون بيكرجه سى آج ، اون بيكرجه سى صوسز ، اون بيكرجه سى صيبحاقدن نوری يهرك ، ياخود صوئوقدن دونارق اولمشدی . بصره دن سامره يه قادار بوتون فرات بوينده ، صارى قامشدن (الله اكبر) شاهقه سنه قادار بوتون قافقاس اُتكنده ، دالغانلرندن يكيچرى نعره سى كلن طونه ياليلرنده ، بوتون غاليجيا جهه سنده و بوتون مصر قامپلرنده اون بش نسل تورك كنجلكنك بشی اونى بردن چورودى ؛ او يرلرده شيمدی نه بر نشان ، نه بر قبه نه بر آبد يوكسه ليور . كتيبه شهدا قوملر ، بوزلر وصولرله ثورلودى ؛ باشدن باشه ابدی بردشت كربلا اولان وطن خرابه سنده اوتيه

ايدن بر بابا حقنده نه ديرز ؟ زواللی چوجوقلرينه واقع اولاجاق فناقدن كندی كندی سنى مسؤل ايمه سى ايجاب ايدر كن ، خطالرن دن دولاي چوجوقلره اظالمانه بر طرزده جزا ويرن بو عینی بابا حقنده نه دوشونورز ؟ حقی اولاراق ، بوبابه نفسنده ظلم و بلاهتی جمع ايتش بر مجنوندر دیرز .

وقوعی منع ایده بيله چكى قباحتری تجريم ايدن برالله انصافی ، ايسلکی وحقانيتی اولمايان بر موجوددر . بصيرتكار بر الله ، قباحتك اوكنه كچر و بو صورتله قباحتی تجريم كلفتندن كندی سنى آزاده طوتار . كريم بر الله ، طييعت بشر مقتضياتندن اولديغنی بيلديكي ضعيفلقلری ، كناهلری تجزيه ايتمز . عادل برالله ، اكر انسانی خلق ايتش ايسه ، هوسانه مقاومت ايدمك درجه ده متين اولاراق خلق ايمه مش اولديغندن دولاي مخلوقتی تجزيه ايتمز . ضعيفلقلری تجريم ايتك استبداد لرك اظالمانه سيدر . حيات دنيوي سنده بيله انسانلری قصورلرندن دولاي تجزيه ایدیور ديمك عادل برالله افترا ايتك دكيدر ؛ اصلاح ايديله لری منحصر آ كندی سنى عائد اولان وعنايت Szrâce ی ايريشمه دكه باشقا دورلو حركت ايدمه ين مخلوقلری عادل برالله ناصل تجزيه ايدر ؟

بالذات الهياتحريك پرنسيپلرينه كوره ، انسان شيمديكي فساد اخلاقده ، شردن غیری ، فناقدن غیری برشی ايشله يه مز ؛ چونكه عنايت صمدانی اولماق سزین حسنات ، ثواب ايشله مك همچون اصلا قوته مالك اولماز . حالبوكه ، اكر كندی حالته ترك ايدیلن ياخود ربانی يارديم لردن محروم براقيلان انسانی ، فطرت بشر ، ايستر ايسته مز فناق يامايه سوق ايدر ياخود ايسلك يامايه غير مستعد قيلارسه اراده ضرية زده ده قالير ؟ بويله پرنسيپلره كوره انسان نه مستحق نه غير مستحق اولور . ياپدينی حسناتدن دولاي برانسانه مكافات ايدن الله ، كندی كندی سنى مكافات ايتش اولور . ياپدينی خطادن ، ايشله ديكي كناهدن دولاي برانسانی تجزيه ايتكمه الله ، مظهری اولماق سزین داها اي عملده بولونماسی غير ممكن اولان عنايته مظهر ايمه مش اولديغندن دولاي برانسانی تجزيه ايتش اولور .

و مخنونندن صوگرا قابی دورسهیدی ؛ سهودیکنه
 وسهودیکنک باباسنه صفشعهده کورونمک ایچین حدیقه نك
 خیفه لرنده سعداى شهیدایه آغلایان فضولى کیم ؟ هر سنه
 حرمک برندن اوننه قادار بو کتابک معین بحثلرینی ،
 رمضانده ختم سورهر کبی اوقویان ، اوقوتوب دیکه یین
 ودیکه یوب سینه چاک اولان بکتاشیلک زرده ؟ نهایت
 شمر ذی الجوشنک حسین مظلومی اکیسه سندن کسیدیکی
 کون ، طبق حج بیرامنده قوربان کسر کبی عناد و اصرار
 ایله پیشیریلوب داغیتیلان وعینی زمانده سفینه نوحک
 جودی داغنه اوطوردینی کوندن قالمش بر عادت اولدینی
 سوبله نهن - آش زرده ؟ بری بریله هیچ مناسبتی اولمایان
 بو اوچ شئائیت ، ناصل آکلاشیماز واسرارینه عقل
 ایرمهز جریانلرک جبریله برلشیدی ، بر ذهنیتک رمزى
 اولدی . هیچ بریله علاقه دار اولمایان تبرک ملتک باشی
 اوستنده اوچ رنکلی بر بایراق کبی عصرلردن بری
 دالعالانوب دوریور ؟

ملی تاریخم زده او یله مظلوم قانی فیشقیران قاجعه لر
 وارکه دشت کر بلا مظلوملری بوفاجعه لره نسبتله بر زمرة
 مسعود تشکیل ایدره ؛ تورکک حکم سوردیکی ئولکهلرده
 او یله حق و حقیقتی عصرلرجه آغلامش خطهلر وارکه
 دشت کر بلا بو خطهلره نسبتله ارض موعود صاییلر ؛
 تورکک بر عرب دعواسیله مناسبتی نهدن عبارت اولاییلرکه
 صوگ ییللرک ماتمی ایچنده بیله اودعوانک خاطراتیله
 کندیمزدن کچور و امام حسینک شهادتنه بویوک باباسنک
 سرگذشتلرندن زیاده یانوب یاقیلدورز .

کر بلا فاجعه سنه منتی اولان جدال عن اصل بری
 هاشم - بنی أمیه رقابتندن عبارت ایکن وقایعک جریانی
 مجادله یه بر اولادعلی و اولاد معاویه مسئله سی رنکنی ویرمشدر .
 عربک ملی وقوعاتیه اسلامک دینی حادثاتی بری
 برندن دقتله تفریق ایدلمک لازم کایر ؛ عراقه ، اسلام
 عالمنده بو کون مشهور اولان دینی ، اجتماعی بوتون اختلافلرک
 منشأی نظریله باقیلا ییلر ، جهل سنک ظهورنده تصادفک
 حاضر لادینی بو اشتراک منشأ دولایسیله برچوق احتراص ،

بری یه طوبلانوب اهل بیت ایچین آه وزار ایدهن و :
 بو آى ماه محرمدر لسان آغلر ، جنان آغلر ،
 زمین آغلر ، زمان آغلر ، بوتون کون و مکان آغلر .
 ندای جاهلانسه قارشى حالا کورمه یین ، حالا ایشیتمه یین
 بر جهالتله :

أى نور چشم احمد مختار یا حسین !
 نقراتی حایقیروب ایکله یین بوقادینلی آرککلی سینه زنلر
 کیمدر ؟ خرافه نك حیاتی تمید ایدهن مؤسسسلر نه زمانه
 قادار قولانغمزک دیننده ولوله انداز های وهوی اولاجقدر :
 یزیدلرک خلیفه و مر و انلرک سردار اولدینی دورلره دیکیلهن
 کوزلر مزنه وقت باشقارینه عائد اوزاق ماجرالردن آیریلوب
 کندیمزه ، کندی ماجرالیمزه بافاجق ، کندی ماتمیزی ،
 کندی یاراریمیزی کوره جک ، نه وقت باشقارلری ایچین
 یاش دوکمدن واز کچهرک شهیدلیمزه آغلایاجق ؟ خنده مزى
 اولدینی قادار کریه مزى ده یابانجیلردن قیصناندیغمز کون
 کلیه جکمی یاری ؟ ..

دوشوندیکجه داها قوی و قطعی ایمان ایدیورم ، که
 (قصص انبیا) ناصل اسرائیلیاته تورکک آلیله هیکل دیکدیسه
 (حدیقه السعدا) ده حادثه کر بلا یه [] تورکک دلیلله شهنامه
 یازدی . بویله کمره ، لاکن قدیر و مستبد رهبر یوزندندرکه
 عربلره اولدینی قادار عبرانیلر ده عینی درجه اوزاق
 دوران بر ملت ، بیلهرک یاخود بیلمه یهرک حالا ابراهیم
 پیغمبرک آرقاسیدن کیتمکده و حالا أمویلک - عباسیلک
 منازعه سنه ماتم طومقده در . بری علمنک ویردیکى عظمتی
 (قصص انبیا) لرله تمثیل ایده جکسه کشکه تاریخندن ،
 بلاغندن و مجله سندن صوگرا قلمی قیریلسهیدی . دیکری ده
 عشقنک کوکندنه یاقدینی ده آتشی (حدیقه السعدا) لرله
 کوروکله یه جکسه کشکه دیوانندن بنک و باده سندن ، لیلا

[*] (کر بلا) وقعه سنک حقیقتی هرکسک بیلدیکى کبی دکلدور .
 حضرت حسن ، خلیفه (یزید) دن معین تخصیصات آماقده
 اولدینی حالدده موت طبیعی ايله اولمشدر . (حضرت حسین) ده
 کنجه اودخی تخصیصات مقابلنده ، سیاست ایله اشتغال و ادعای
 خلافت ایتهمه یی تعهد ایتش ایکن وعدنده خلف ایتش بالنتیجه
 حقیقه قاجع و جانخراش اولان عاقبه ، اولاد و عیالیه برابر ، معروض
 اولمشدر . (تاریخ اسلامیت) مزه ده باق . ع . ج .

بر چوق اجتهاد، بر چوق انفعال و انتقام اثر لری بری برینه قاریشمش، تمیز و تفریق بالفعل غیر ممکن بر حاله کش، صوکر اهر بری طریقت، مذهب و مسلک شکننده اسلام علمک درت کوشه سته یایلمشدر. بزم بومغشوش آچهلرله فکر بازارنده آلیش و پریش ایتدیکمز کونلر آرتق نهایت بولمالیدر. نه قدار تأسف ایدیسه آزدركه (تبریز) ده سلطنت سورن بر تورک - چونکه هلا کونک حکومتی کیت و کیفیتجه بر موغول ده کیل بر تورک حکومتیدی - خاندانی هرایکی عراق ایله آذربایجانی بر قازانده یوغوردی، اولری عینی مدنیتک قابنده دوکدکن صوکر اهیأت مجموعه سته بویوک بر عجم دامغاسی ووردی. ایشته بو حکومت، سیاستاً خاقانلغه مربوط بر ایلعخانق ماهیتنده اولقله برابر فعلاً حائز اولدینی استقلاللی ایرانلیغه مال ایتدی. شرق و غربه شیعه لق شعباتی یایدی. رفض و الحادیه تزییف ایدیلن مسالکر غربی ایرانده و شرقی آنادولیده کونک موداسی اولدی. اولیه ظن ایدیلورکه شیخ صفی کندیلکندن بعض شیر ابداعه مجبور اولماش، هر شیئی حاضر بولمق واک مساعد بر زمینه هوسات فیلیزلندیره جک توخوملری قولایجه نه کشدر. تاریخمزده فرس ایله تورک عادات و عنعناتی بری برینه قاریشدران وزون، مؤثر و قدرتی موسملره تصادف ایدیوروز و بوکون او موسملردن قالمش بعض أفتلرله هنوز متحرک بولونویوروز. اجتماعی ساحده استقلالیزی تأسیس و تحکیم ایتک ایچین حس، فکر و قابمیزی بوپاسلی رنجیرلردنه قورتارمق مجبوریتنده یز.

تورک مزاجی شرقیه غربیه درغی آنادرلوی قایمیدانه غیر شعری بر شعب مسلکی اوزرنده یلملرله هالیشور بکناشیلک سزنجی عصرده کی شطنی و چهوده کنیردی. بوچوق کەنیش، چوق حاکم، بوتون تورک اکابر متفکرینانی حدودی ایچریسنه آلان بر مسلکدی. تام بش یچق عصر فائیتنی محافظه ایتدی. صوکر ا قارا جهنمک صا ووردینی کوللرک آلتنده عمود فقریسی اولدینی اوجاقلرله برابر ییقیلدی و انقاضی بر کره داها آفاق وطنه یایلدی.

بونک ایچوندركه مولویلکدن سعدیلکه قدار بوتون طرق علیه آداب وارکاننده بکناشیلکک واضح ودرین ایزلرینه تصادف ایدیلیر. تکیه عددی، تورکیاده جوامع و مساجدک عددینی کچمش و جماعت اعتباریله قالدین و ارکک نفوسک همهن یاریسنی مرید صفتیه ساحه سته آلمش بر مؤسسه در. قاریشسنده، اونک روحه و وجدانه حلول ایدن تفحصاتیه اوغراشاجق مقابل مؤسسه اولاراق یالکیز مکتب، یالکیز تحصیل، یالکیز علم واردر. علی صبر امیر

آناتولودن سسلر :

یاریم عصره قریب بر زماندنبری «اسقولاستیک» فکرلرله مجادله یه قیام ایدره ک تورکیاده یکی بر فکر جریانی یاراتان (اجتهاد) ی وطنک بر کنجی اولقله سلاملارم. اوچ درت سنه دنبری متراکم غیاسی حرمت و محبتی کوسترمک و بیلدیرمک ایچون شوعر یضه ی بازارکن بویوک بر سرور دویویورم. چونکه ملی و انسانی یوکسک آرزولرک مولودی اولان دوشونجه لریکنز مملکتک کنج زمره سته رهبر اولمش و حقیقت وادیلرینه دوغرو چکمشدر. بوندن ایکی اوچ سنه اول بر چوق نافذ متحکم مرأیلردن چکنمه یین (اجتهاد) بوکون مظلملرک عاقبتلرینی کورمکله بختیار اولسه کرکدر. بنده کز سه ویملی مجموعه کزی شیمیدی یه قدر تعقیب ایدنلردن ایم. آنقره تورک اوجاغی رئیس بولونان حمدالله صبحی بکه کوبدر دیککز مجموعه لری بنده کزه ویریدی. شیمیدی اوچ درت آیدر یوکسک «ایده آل» لی دوشونجه لریکنزدن محروم قالدیم. بکا مکتبلردن زیاده فکر ویره ن و مملکت ایچون چوق مفید و مهم رول اوینایان مجموعه کزک بر نسخه سنک هراون بش کونده بر کونده ریله سی ایچون مجموعه کزک اداره مدیریتنه تبلیغ بویورما کزی استرحام ایلرم افندم. آنقره ارکک لیسه سندن حرمتکاریکز

شکری قایا